

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
Nedeljska izdaja
celotno na v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš-
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem g.
naročilu popust.
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Zakopani se ne vračajo, neizplačana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnitva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajevski št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Desničarski kurz v Franciji

G. Poincaré je sestavil novo vlado, ki se prav znatno razlikuje od dosedanje. Najpopularnejši državnik sodobne Francije je napravil odločno potezo in se precej oddaljil od programatičnega stališča, ki ga je zastopal doslej. Ta njegov korak je tembolj presenetil, ker je do poslednjega zadrževal, da ne bo sestavil vlade, v kateri ne bi bili zastopani vsi dosedanja njegovi sotrudniki. Misli je pri tem predvsem na Herriota in tovariše iz tabora največje koalirane stranke radikalnih socialistov. Sicer je povsod običaj, da se take izjave odgovornih državnikov ne jemljejo vedno kot končno veljavne, vendar je ta nastop g. Poincaréja iznenadil. Kajti znane so bile njegove srčne simpatije levičarjev. Dočim je v strankah desnice imel vedno zveste pomagače njegove politike, kadarkoli je šlo za vprašanja splošno narodne in državne politike, so radikalni socialisti ravno ob takih prilikah do skrajnih meja izkoriščali svoj položaj in zahtevali vedno nove koncesije pod grožnjo, da izstopijo iz vlade.

Njihov poslednji nastop v Angersu, ko so na kongresu stranke postavili zahteve proti povrnitvi katoliških redov, proti vojaškim kreditom in konečno zahtevali popolnoma nov kurz v zunanji politiki posebno napram Nemčiji, je izrazil ogorčenje po vsej Franciji. Temu ogorčenju so morale popustiti tudi srčne simpatije g. Poincaréja in on je sestavil vlado, ki odgovarja splošnim simpatijam in pa potrebam države.

Vlada ima nacionalistično desničarsko obilježje. V njej so zastopane stranke centra in desnice, izključeni so soc. dem. in radikalni socialisti. Njen desničarski značaj je tem bolj oboježen s tem, da so te stranke poslane v vlado svoje najmočnejše ljudi, dočim je levica centra zastopana po dosedaj neznanih političnih osebah. Edina koncesija leve je ta, da je stranka republikanskih socialistov pod vodstvom Brianda, ki ima samo 18 poslancev, zastopana kar s petimi ministri. Izraziti desničarji skupine Marina pa so dobili znatno pojačanje s tem, da so v kabinetu zastopani s dvema ministroma in enim državnim podtajnikom, dočim so imeli doslej samo enega ministra. Od novih ministrov je najzanimivejši dosedanja poslanik v Bernu senator Hennessy. On sicer pripada skupini g. Brianda, obenem pa finansira tisk sedaj iz vlade izključene stranke radikalnih socialistov. Zato tudi časopisje te stranke piše, da se mora s kritiko počakati, dokler se vlade ne vidi na poslu. S pridobitvijo Hennessyja je g. Poincaré obenem dosegel, da so največji njegovi nasprotniki med časopisi paralizirani.

Do take vlade je prišlo predvsem radi velikih zunanje-političnih problemov, ki se bodo pričeli reševati v bližnji bodočnosti. Zato je g. Poincaré tudi odstopil finančno ministrstvo, ker se bo aktivno udeleževal pri reševanju teh vprašanj.

Predvsem je na dnevni red postavljeno vprašanje reparacij. Ze pred krizo so se vodila številna pogajanja o novem načrtu za plačevanje vojne odškodnine in o sklicanju tozadevne konference strokovnjakov. Nemška diplomacija je imela uspeh in je za svojo tezo zainteresirala predvsem ameriške merodajne kroge. Edino Poincaré se je upiral nemškim zahtevam po preureditvi, vendar je pod stalnim pritiskom radikalnih socialistov moral popuščati. Osvobožen teh zaveznikov bo g. Poincaré najbrže nadaljeval s svojo politiko. Kritike izvršitve vseh v mirovnih pogodbah predvidenih določb. Zato je nemška javnost zelo hladno sprejela novo njegovo vlado. V zvezi s tem stoji vprašanje ameriških dolgov. Tudi v tem oziru vlada sedaj popolna jasnost. Izvršitev obveznosti od strani Francije pa nikdar ne bi bila mogoča, če bi g. Poincaré sprejel finančne reforme, ki so jih zahtevali radikalni socialisti. V obeh vprašanjih namerava g. Poincaré sam prevzeti iniciativo in bo v to svrhu na čelu francoske delegacije potoval v Washington in Berlin.

Kar se tiče proračuna, ki se nahaja pred parlamentom, je gotovo, da bo izglasovan pravočasno. Kaj pa se zgodi s členi 70, 71 in 71 bis, ki govorijo — kakor smo že ponovno poročali — o vrnitvi premoženja raznim katoliškim redovom in o dovoljenju, da se ti redovi zopet stalno nastanijo v Franciji, o tem so deljena mišljenja. V desničarskih krogih gojijo nade, da bo parlament predloženo prvotno besedilo, dočim smatrajo drugi, da bosta tudi odslej ta dva člena samo predmet kupčije in pogajanj za kompromis z radikalnimi socialisti. Kajti kljub temu, da razpolaga sedanjí kabinet z večino kakih 40 glasov, se zdi, da bo g. Poincaré skušal pridobiti vsaj večjo skupino poslancev te stranke. Za slučaj, da bi se njegovi simpatizerji med radikalnimi socialisti odločili, da zapuste

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Narodna skupščina se je pričela točno ob napovedani uri. Obravnavala je zakonski predlog o javnih delih, ki ga je predložil minister za soc. pol. g. Barić. Tajnik Panta Jovanović je prečital zapisnik včerajšnje seje. Skupščina ga je sprejela proti glasovom zemljoradnikov. — Predsednik Mihajlović je nato odredil poimensko klicanje poslancev. Ugotovil je, da ima skupščina kvorum. Odobril je, da se odtegnejo odsotnim poslanem dnevnice, kar se se je z odobravanjem sprejelo.

Minister Barić je odgovarjal na interpelacijo Gjorgje Popovića o pomoči po elementarnih neizodah v Krajini. Dejal je, da bo vedno vodil račun o vseh teh nesrečah in da bo v skupščini predlagal v tej zadevi nujne predloge. Popović se je z ministrovim odgovorom zadovoljil.

Nato se je prečital predlog zakona o javnih delih, ki ga je predložil v imenu tozadevnega odbora poslanec g. dr. Kulovec. Mi-

nister za soc. pol. Barić je podal daljši ekspozice. Dejal je, da so predložitev tega zakona narekemale ljudske potrebe. Vlada bo potrebam zadostila in pristopila k izvršitvi javnih del na ta način, da bo zaposlila tiste, ki so pomoči potrebni, pa lahko delajo. Tisti, ki so za delo nesposobni, pa bodo dobili podporo. S tem zakonom se določa pomoč ne samo pokrajinam, ki so pasivne, ampak tudi pokrajinam, ki so jih zadele nesreče. K predlogu je govoril Lazić kot poročevalec manjšine. Izjavil se je proti predlogu v tej obliki, ker po njegovem mnenju ne zadovolji vseh zahtev. Demokrat Nikolaj Škerović je poudaril, da ni vsota 100.000 Din, ki je v predlogu, zadostna. Vendar se bo s tem zakonom prebivalstvu zelo pomagalo. Nato je predsednik zaključil sejo.

Prihodnja bo jutri ob desetih dopoldne. Na dnevnem redu je Petejanova interpelacija na notranjega ministra o razpisu občinskih volitev v Mežici.

Neresničnost o min. Cvetkoviču

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Nekateri belgrajski listi so prinesli brzojav niških oblastnih poslancev, ki se pritožujejo predsedniku vlade, da je minister Cvetković samostalno zahteval odstop niškega oblastnega odbora in dejal: »Nema zakona!« Cvetković je podal komentar in opisal razmere v niški oblastni skupščini. Več poslancev je nezadovoljnih z oblastnim odborom. Seji, ki se naj bi vršila 12. novembra, ni prisostvoval niti predsednik niti podpredsednik. Zato so se radi-

kalni poslanci s Cvetkovićem posvetovali, kaj naj se stori, da bi skupščina prišla do rednega dela. Od 20 radikalnih poslancev jih je 17 podpisalo spomenico, da naj skupščinski predsedništvo odstopi. Tudi minister Cvetković je bil mnenja, da je edini izhod, da bi predsedništvo podalo ostavko. Glede besed »Nema zakona!« Cvetković odločno zanika te besede ter trdi, da je le tolmačil, da to in to ni v zakonu.

JMO čvrsto za vladno koalicijo

Belgrad, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Opozicionalno časopisje piše v zadnjem času zelo mnogo o nesoglasjih, ki da so nastala med JMO in NRS. Tako da bo dr. Spaho podal ostavko, če ne bosta odstavljena velika župana v Sarajevu in Tuzli. Mnogo se je tudi intrigiralo zaradi občinskih volitev v Bosni. Vse te intrige so sedaj docela obzrupsne. V imenu kluba JMO je izjavil g. Behmen, da

je vest o demisiji g. Spaha popolnoma in povsem izmišljena in jo mora najodločnejše zanikati. Nihče niti ne misli na ostavko. Tudi spor med muslimani in radikali v Bosni bo poravnal. Težave so nastale deloma vsled čisto lokalnih posebnosti, deloma pa vsled tega, ker so občinski odbori v Bosni šele ustanovljeni.

Polemika med federalisti in radičevci

Zagreb, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) V federalističnih vrstah se vedno bolj pojavlja nezadovoljstvo z radičevci. Zlasti še, ker so nekateri radičevci želeli v Zagrebu komisarjat, da bi potem pri volitvah izgubili federalisti relativno večino. Ta nesoglasja potrjuje tudi polemika med »Narodnim Valom« in »Hrvatom«. Ta polemika se je začela zaradi dr. Hanžeka in je dospela do »Hrvatove« konstatacije, da je med radičevci mnogo ljudi, ki se boje za svoja dobro plačana mesta.

Neupravičeno odprto pismo orožnikov

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) »Jutro« objavlja odprto pismo na g. dr. Korošca, notranjega ministra. To pismo je podpisalo nekaj orožnikov, ki da so s 1. novembrom po odredbi VIII. orožniškega polka v Ljubljani izgubili izplačilo rodbinskih dokladov z motivacijo, da je tozadeven kredit izčrpan. V pismu se nadalje sprašujejo orožniki, ali naj sami sebi vzamejo življenje, ali naj začno ropati in krasti in kako naj se zatira komunizem v naši državi, ko nas država k boljšeizmu vzgaja. Na to pismo pripominjamo, da je orožniški polkovnik v Ljubljani prekasno zahteval kredite za izplačilo družinskih dokladov za mesec november. Ti krediti pa so bili poslani že 2. novembra in bili vsem izplačani že 8. novembra. Čuditi se je torej orožnikom, da se skrivajo za »Jutro«, četudi je pod dr. Korošcem vsak slučaj, ki dospe do nje, takoj zakonito rešen.

svojo stranko, je verjetno, da bo g. Poincaré žrtvoval te člene, če ne popolnoma pa gotovo v toliko, da bo njihov pomen znatno omiljen.

Kar se tiče nas Jugoslovancev, moramo vrnitev Poincaréja samo pozdraviti. V njem in g. Briandu je naša država vedno imela dva iskrena prijatelja. Zato moramo samo želeti, da se njun položaj čimbolj učvrsti, ker bomo s tem pridobili tudi mi.

Kralj Aleksander pri Doumergue-u

Pariz, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Včerajšnji obisk kralja Aleksandra pri predstavniku Republike g. Doumergue-u je trajal nad eno uro. V spremstvu našega poslanika v Parizu gosp. Spaljkovića je Nj. V. kralj Aleksander prispeval v Elizejsko palačo par minut pred 3. Pred vhomom je bil postavljen bataljon vojske z godbo, ki je ob prihodu Nj. V. kralja zaigrala naše narodne himne. Razgovor med Nj. V. kraljem in predsednikom francoske republike je trajal eno uro in je potekel v pri srčnem in prijateljskem tonu, kajti oba suverena se poznata že od preje. Popoldne ob šestih je g. Doumergue vrnil kralju obisk in bil sprejet od kraljevskega para v njihovih apartamentih v hotelu »Rizz-u«. Kralj ostane še več dni v Parizu in bo prihodnje dni sprejel v avdijenci predsednika francoske vlade g. Poincaréja in zunanjega ministra g. Brianda, ki sta se za njo prijavila takoj po sestavi novega kabineta.

Deputacija strojevodij v Belgradu

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Te dni se je mudila v Belgradu deputacija društva strojevodij iz vse države. Dne 10. novembra je deputacija izročila zahteve strojevodnega osebja strojnemu oddelku glavnega ravnateljstva. Istega popoldneva je deputacija pod vodstvom posl. Zebota predložila spomenico in jo razložila glavnemu ravnatelju inž. Gjuričiču. Dne 12. novembra je pa deputacijo sprejel železniški minister Stanić. Z njo je nad eno uro obravnaval vsa tekoča vprašanja. Danes je deputacija, sestojeca iz osrednjega predsednika Sime Stankovića (Belgrad), Dežmana (Ljubljana), Sistića (Zagreb) pod vodstvom poslanca Kremžarja obiskala ministrskega predsednika dr. Korošca. Kratka vsebina spomenice, ki jo je predložila ministrskemu predsedniku, je ta-le: Strojno osebje naj se uvrsti v III. kategorijo. Tisti, ki dobe kot dnevničarji 30—40 Din, naj dobe 60 Din; preneha naj praksa dolgoletne montaže strojevodskih kandidatov in se naj zniža na eno leto. Strojvodje III. kategorije, ki imajo pravico na 1. skupino, naj se vanjo uvrstijo. Prometno osebje zahteva predpisano obleko. Čimpreje je treba sprejeti času odgovarjajoče pravilnik o stranskih prejemkih. Sedanjí zakon o železničarjih naj se spremeni in naj se izplačajo železniškim osebam razlike od 1. 1923, ki se pri prevedbi na nov zakon niso izplačale. Ministrski predsednik g. dr. Korošec je deputacijo najljubneje sprejel ter pazljivo poslušal pritožbe železniških strojevodij. Predsednik vlade je izjavil, da se hoče zavzeti, da se železničarjem odpomore ter bo skušal, da se bodo vse zahteve obravnavale in uredile. Kar se tiče razlik, je izjavil ministrski predsednik: »Lahko vam sedaj rečem, da je ta stvar že sklenjena. Razlike dobite izplačane. Posojilo, ki ga je monopolna uprava dobila na Švedskem, je parlament uzakonil. S tem posojilom bo monopolna uprava poravala svoje dolgeve. Ta denar bo država porabila za plačilo starih dolgov, med katerimi se nahajajo razlike državnih nameščencev in vpo-kojencev.« To avtoritativno zagotovilo je deputacijo zelo razveselilo.

Likvidacije veleposestev

Belgrad, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Na ožjem sestanku zastopnikov vladnih strank, ki so se posvetovali o zakonu o likvidaciji veleposestev v severnih krajih, se je sklenilo, da se ta zakon razširi na celo državo. Minister za agrarno reformo se je zavezal, da bo zakon predelal v tem smislu in da ga bo šele v tej spremenjeni obliki predložil skupščini. Ravnotako je važna sprememba, da se posli likvidacije ne poverijo Drž. hipotekarni banki, marveč se naj izvršijo na zadrudni podlagi z agrarno zadrudno centralo. To je po zgledu, kakor je bilo pred vojno v Prusiji.

Daily Telegraph napoveduje kompromis med Srbi in Hrvati

London, 14. nov. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« se obširno bavi s Savčićevimi akcijami za posredovanje med Zagrebom in Belgradom. List je mnenja, da ima ta akcija velik pomen. V splošnem opisuje naš notranji položaj in pravi, da so Hrvati že za časa Pašića bili proti centralizmu. List izraža mnenje, da bo prišlo do kompromisa med Hrvati in Srbi in da se bo tako ugled naše države v inozemstvu dvignil.

Razsodba v bombnem procesu

Zagreb, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Zadnje dni se je vedno razpravljalo o bombni aferi, ki je nastala z ozirom na to, da so nekateri člani komunističnih organizacij, ki so imeli na svojem stanovanju bombe, bili aretirani. Danes se je vršila razprava in se je izrekla razsodba. Josip Bros je obsojen na pet let, ker je imel bombe in ker jih je skrnil v stanovanju Božičkovića, ki je tudi obsojen. Neveselič je obsojen radi propagande.

Belgraiske vesti

V avdijenci pri ministrskem predsedniku sta bila danes umetnika gg. Čurčić in Meštrović.

V Belgradu se mudi vsenčiliški profesor dr. Šurmin, ki se je sestal z različnimi politiki, člani glavnega radikalnega odbora. Čuje se, da ima gotovo politično mislijo.

Popoldne se je sestal finančni odbor. Razpravljal je o dnevnica državnih uradnikov v podrobnostih.

Radikalni klub je popoldne ponovno imel sejo, na kateri se je posvetoval o agrarnem vprašanju.

Milan Jeglič, absolvent višje pedagoške šole v Zagrebu, je nastavljen na moškem učiteljskem v Ljubljani.

Za izseljeniškega komisarja v Düsseldorfu je imenovan Berislav Deželić.

Državljanstvo so dobili: Anton Štiligoj, trgovec iz Ljubljane, Josip Kavčič, posestnik iz Gornjega Logatca, Peter Kokol, čevljar iz Nove vasi, Katarina Karis, zasebnica iz Ljubljane, Ivan Bajec, zvonolivar iz Št. Vidana nad Ljubljano, Karol Ostić iz Gojzda, Mila Jereb, učitelj iz Rajhenburga, Peter Torkar, tkalec iz Bohinjske Bistrice, Andrej Kumer, mizar iz Ježice, Frančiška Rejce, učiteljica iz Vrha, Julij Bajec, ključavničar iz Maribora, Anton Rupnik, zasebni uradnik iz Ljubljane.

Zagreb, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Danes je umrl v Senju znani ustanovitelj »Jadranske plovidbe« Ladislav Krnjavič.

Zadele so te-le srečke državne razredne loterije: 10.000 Din št. 17.215 in 6979, 30.000 dinarjev št. 37.759.

Oblastne davščine znižane

Včeraj popoldne je začel finančni odsek ljubljanske oblastne skupščine razpravljati o novem proračunu. Oblastni odbor je predložil v mnogočem spremenjen proračun, ki izkazuje v celoti 70.011.306 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov.

Že ta številka sama pove, da se je oblastni odbor odločil znižati nekatere izdatke. Med drugim je sklenil plačati kupnino za veleposelstvo Ponovice s sredstvi iz posebnega posojila, ki se najame v ta namen. Tako je oblastnemu odboru bilo mogoče znižati nekatere davščine, nekatere pa sploh črtati iz letošnjega proračuna.

Znižale so se oblastne doklade na nekatere državne davke: 1. oblastna doklada k državnemu davku na dohodek od podjetij, obratov in poklicev I. skupine in II. skupine. 2. Oblastna doklada k državnemu davku na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov. 3. Oblastna doklada k državnemu davku na dohodek od nesamostojnega dela in poklica. Vse te doklade se znižajo od 30% kakor se je glasil prvotni predlog, na 25%.

Oblastna naklada na vino in vinski most se je znižala pri vinu od 1 Din na 65 par, pri vinskem mostu pa od 1 Din na 45 par.

Polnoma se je črtal oblastni davek na zaposlitev inozemskih delavcev in istotako je popolnoma izostala oblastna doklada na zemljiški davek, ki se je glasila v prvotnem predlogu na 30%.

Oblastni odbor je s temi olajšavami obl. dajatev šel do skrajnih mej možnosti. V okviru predloženega proračuna bo mogla oblast vendarle še uspešno delati, prizadetim krogom pa olajšave, zlasti v letošnji slabi konjunkturi, mnogo zaležejo.

Zlasti je važna opustitev naklade na davek od dohodka od zemljišč. Oblastni odbor je pri tem upošteval, da je naš kmet v težkem položaju, da preživlja gospodarsko krizo. Zlasti letos je vsled uim in nesreč letina v velikem delu oblasti do skrajnosti neugodna, tako da po nekaterih okrajih niti prehrana kmetijskega prebivalstva ni še zagotovljena.

Važno je dalje, da se ugotovi, da kmetijski stan je itak za namene, katerim služi oblastni proračun, veliko doprinese. To dokazujejo proračuni cestnih okrajnih odborov, ki znašajo, če všteto tudi izdatke, ki jih imajo okrajni zastopi v ljubljanski oblasti, za vzdrževanje oblastnih in okrajnih cest, preko 17 milijonov dinarjev. Cestni okrajni odbori pa krijejo svoje potrebščine samo z dokladami na neposredne davke in znašajo te doklade v posameznih okrajih po 500 in celo do 800 odstotkov. To pomeni tako težko obremenitev prebivalstva, ki živi od zemljišča, da je pač resnično utemeljena trditev, da kmetstvo prebivalstvo prinaša za vzdrževanje javnih prometnih sredstev največji del. Prav tako krijejo zgolj z dokladami na direktne davke svoje proračune okrajne blaginje in zdravstvena okrožja.

Če stremimo torej za kolikor mogoče pravično in enako sorazmerno obremenitvi vseh slojev prebivalstva v oblasti, je treba upoštevati tudi te težke dajatve podeželskega ljudstva in je predlog oblastnega odbora za odpravo doklade na zemljiški davek le toplo pozdraviti.

Proračun izkazuje sedaj stroškov za obl. skupščino 554.076 Din, za oblastni odbor 390 tisoč Din, za oblastni osrednji urad 2.417.488 dinarjev.

Pod poglavjem deželna kultura so predvideni izdatki za kmetijstvo, in sicer za osebne izdatke 977.232 Din, za kmetijsko izobrazbo 440.000 Din, za pospeševanje kmetijstva, in sicer poljedelstva, živinoreje, vinogradništva, sadjarstva, vrtnarstva in gozdarstva 2.305.000 Din, za združništvo 440.000 Din, za podporo vsled izrednih elementarnih neugod 300.000 Din, za veterinarstvo 120.000 Din.

Za agrarne operacije in melioracije 1 milijon 493.216 Din, za kmetijsko šolstvo 2.101.096 Din, za oblastna posestva 1.477.260 Din.

Pod posebnim poglavjem »Asanacija vasi« so prispevki za napravno gnojnih jam in gnojšč 1.500.000 Din, prispevki za vodovode in vodne zgradbe 496.000 Din, pospeševanje zdravstva 200.000 Din. Skupaj torej 12.049.804 Din za razne potrebe kmetijskega gospodarstva in kmetijske kulture.

Tretje poglavje predvideva izdatke za javna dela in oblastno imetje, in sicer za vzdrževanje okrajnih dovoznih cest ter mostov ter prispevki za druge ceste 11.250.000 Din, za visoke stavbe 1.500.000 Din, za pisarniške stroške 1.117.904 Din.

Obrt in trgovina ima v četrtem poglavju za pouk in izobrazbo 1.130.000 Din, za pospeševanje obrti 570.000 Din, za tujski promet 300.000 Din, skupno 2.000.000 Din.

Za zdravstvo daje oblast 26.867.768 Din. Za socialno skrbstvo je letos dotirano skupno s 6.010.568 Din, in sicer za skrbstvene zavode 3.760.568 Din, za splošno socialno skrbstvo 2.250.000 Din.

Za prosveto predvideva oblastni odbor 2.120.000 Din. Za obrestovanje in amortizacijo oblastnih dolgov 1.433.698 Din. Za pokojnine 200.000 Din. Podpore za gasilstvo 200.000 Din, za razne druge stroške 1.900.000 Din.

Splošni končni pregled je torej sledeč: Splošna oblastna uprava 3.361.564 Din. Deželna kultura 9.853.804 Din. Javna dela in

Prva etapa češkoslovaških - jugoslovanskih trg. pogajanj - končana

Praga, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaško-jugoslovanska trgovinska pogajanja, ki so se začela v Pragi začetkom oktobra, so bila danes v prvi etapi končana s tem, da se je sklenila konzularna pogodba in splošni del trgovinske in paroplovne pogodbe. Pogodba temelji na klavzuli največjih ugodnosti, katere dovoljujejo obe državi v obtevanju z državljani, delničniki in drugim trgovinskim družbam in v postopanju z blagom. Na davčnem polju velja načelo paritete. Tudi v transportu bo vsaka stranka dovoljevala drugi iste ugodnosti, ki jih uživajo lastni državljani in domače blago. Obe državi sta si obljubili medsebojno pomoč v boju proti nepošteni konkurenci. Tudi avtorsko pravo je bilo v pogodbi rešeno. Celo poglavje je posvečeno socialnopolitičnim vprašanjem, o katerih se bo še natančneje obravnavalo v posebni pogodbi. Obenem z okvirno pogodbo se je dosegel tudi dogovor o ureditvi dovolitvenega postopanja, kolikor je še v veljavi.

V pogajanjih bo sedaj nastopil odmor, katerega bosta obe delegaciji porabili za izpo-

polnitev materijala za tarifni del pogodbe. Za Jugoslavijo je podpisal pogodbo prof. Todorovič, za Češkoslovaško pa sekcijski šef dr. Friedmann. Jugoslovanska delegacija danes zapusti Prago.

Okvirna pogodba in konzularni dogovor napram dosednji začasni pogodbi nista prinesla bistvenih izprememb. Tarifarične določbe trgovinske pogodbe se niso moglo obravnavati, ker je jugoslovanska delegacija morala polagati važnost na gotove pristanke glede uvozne carine za živo živino. Češkoslovaška želja ni ugodila, ker se ima ves kompleks carine na živino na novo urediti po željah češkoslovaških agrarnih strank. Po tej novi ureditvi, ki vpoštevajo samo kvantitete, bi n. pr. ne bil mogoč uvoz jugoslovanskih pitanih prešev. V tej zvezi je jugoslovanska delegacija opozarjala na izvajanja češkoslovaškega poljedelskega ministra in izjavila, da bi Jugoslavija kot zaveznica in članica male antente smela uživati enake prednosti kakor Poljska.

Maniu čisti

Bukarešt, 14. nov. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnjem ministrskem svetu so sklenili, da bodo temeljito očistili upravni aparat, odpravili vse sinekure in opustili službene avtomobile, katerih so posamezna ministrstva imela do 47 in jih je imel več tudi vsak prefekt. V bodoče bo vsako ministrstvo imelo po en avtomobil, ostane pa se bo prodal na javni dražbi. Ministrski svet je imenoval poseben odbor, da se izdela načrt zakona za ukinitve obsednega stanja, ki naj se izvrši prihodnje dni ter je bila cenzura že ukinjena. Vpokojen je bil vrhovni komandant orožništva general Davidoglu ter se pričakuje, da bodo prihodnje dni odstavljani nadaljnji visoki uradniki. V zadnjih dneh je prišlo na deželi do več spopadov med kmetiskim prebivalstvom in med uradniki bivše vlade. V Akermanu so pretepli prefekta.

Bukarešt, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Člani romunske delegacije v Berlinu, ki so podpisali pogodbo z Nemčijo, so danes podali poročilo ministrskemu predsedniku Maniu in finančnemu ministru Popoviciu. Kakor piše »Adeverul«, sta oba ministra, ne da bi dvomila o dobrih namenih delegacije, izjavila, da bi bilo bolje, če bi s podpisom po-

godbe počakali, dokler niso dobili informacij od nove vlade. List piše, da so v vladnih krogih razsrjeni radi samostalnega postopanja delegacije. Danes bo ponovno odpotoval v Berlin zastopnik vlade, da se informira o možnostih, spopolniti pogodbo z dodatno pogodbo. Maniu upa, da bo nemška vlada njemu na ljubo plačala dogovorjeno vsoto 75.000.000 zlatih mark naenkrat namesto v treh obrokih. Maniu je dalje prepričan, da bi njegova vlada sploh dobila od Nemčije večje koncesije. Navedeni list poroča, da je poseben nemško poslaništvo v Bukarešti zelo sililo k podpisu pogodbe, dokler je še bila stara vlada v demisiji. Bratianu pa je prepustil podpis pogodbe preudarku delegacije.

MANIU IŠČE POSOJILLO.

Bukarešta, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Finančni minister Popovici je izjavil dopisniku »Dimineata«, da je dobila romunska vlada obvestila inozemskih bank, da so pripravljene zopet začeti pogajanja o inozemskem posojilu. Nova vlada ima iste intencije kakor prejšnja vlada in bo v kratkem sestavila komisijo za razpravljanje o posojilu.

Bethlen in madjarsko kraljevsko vprašanje

Budimpešta, 14. novembra. (Tel. »Slov.«) Na interpelacijo demokratskega poslanca Rassaya o kraljevskem vprašanju je danes odgovarjal Bethlen in izjavil, da niti notranje niti zunanje politične položaj ni tak, da bi se vprašanje kralja moglo obravnavati kot aktualno.

London, 14. nov. (Tel. »Slov.«) V angleški poslanski zbornici je bil danes liberalni predlog nezaupnice o zunanjih politikah vlade odklonjen s 326 glasovi proti 163 glasovom.

»Action française« očita »Tempsu«, da je sprejel rusko podkupnino, zakar je list po ženevski konferenci začel boj za to, da se navežejo diplomatski odnosi z Rusijo. Zato je bil tudi takratni glavni urednik lista Herberta imenovan za francoskega poslanika v Moskvi.

V nemškem državnem zboru se bo jutri začela razprava o predlogu socialnih demokratov, da se ustavi graditev oklopne križarke A. Razprava bo trajala dva dni. Socialni demokrati so sklenili, da morajo njihovi poslanci glasovati enotno, čemur se bo pokoril tudi državni kanceler Hermann Müller. Čuje se, da bo predlog socialnih demokratov odklonjen.

Z mangelom in revolverjem

Tenente Grazioli, fašistovski tajnik v Sežani in dušo protislovenske akcije na Krasu, je postal »centurio« (stotnik fašistovske milice). Fašisti so proslavili Graziolijevo povišanje na prav poseben način. Preteklo sredo so se zbrali v Sežani in poklonili slavlencu zlato svečnjico. V Sežano je prišel tudi pokrajinski tajnik fašistovske stranke Cobolli, prefekta je zastopal kabinetni načelnik dr. Avian, nekdanji podprefekt v Sežani. Nastopilo je več govornikov, ki so poveljevali slavljenčeve zasluge. Tudi g. Meden, podežlat v Senožetah, ki se danes piše Medeni, se je oglasil k besedi in izrekel »v imenu kraških drugorodcev svoje zadovoljstvo radi povišanja g. Graziolija. Velika je naša hvaležnost, je nadaljeval signor Medeni, za vaše delovanje v prid tega prebivalstva, ki vam ob tej priliki obnovlja svoje zaupanje in vso svojo simpatijo; saj vidi v vas varnega vodjo našega Krasa k obnovitvi. V imenu drugorodnega prebivalstva napijem domovini, krajju in dušici.« Med napetim pričakovanjem je izpregovoril fašistovski tajnik Cobolli, vladar tržaške pokrajine. Pohvalil je Graziolija za njegovo delovanje med kraškimi ljudstvom, »ki ga moramo smatrati za bratskega. Rekel sem, je nadaljeval g. Kobol, da smatramo drugorodce za brate, toda le tiste, ki spoštujemo zakone, ki se izkazujejo dobre državljanke in ki se pokorijo režimu, ki je toliko dobrega storil in bo še storil za to zemljo. Toda proti sovražnikom, ki se skrivajo in sunejo zvijače, proti tistim, ki kujejo načrte na škodo države ali na katerikoli način skušajo motiti mirno in delavno prebivalstvo bomo znali porabiti vsi mangel, ako treba tudi puško in revolver.«

Krvava Ljubljana v zagrebških »Novostih«

Ce bi bila vrlina novinarja v tem, da naredi iz muhe orjaškega slona, potem bi prav radi izjavili, da je ljubljanski dopisnik zagrebških »Novosti« naravnost žensalen novinar. Tako mojstrsko je dokazal s svojim poročilom o »krvavih« ljubljanskih demonstracijah, da zna imenitno pretiravati.

Tako poroča cenjeni g. dopisnik, da je policija neusmiljeno tolkla po občinstvu »sabljam«, da je nastala po ulicah »nezapamčena tučnjava«, da je od udarcev s sabljami ranjenih več omladincev, da so stražniki streljali v maso, da je prostor pred Cosulicem izgledal ko bojno polje, na katerem so padle žrtve, da so še pozno v noč patrolirali po ulicah stražniki in orožniki, da je Ljubljana izgledala ko v obsednem stanju, da je toliko ranjencev, da policija čuva v strogi tajnosti število ranjencev in aretirancev itd. In da bo slika groze popolna, je zaključeno poročilo v »Vremenu« z drastičnimi besedami, da boj še traja.

Sedaj ve Ljubljana, v kako grozni nevarnosti je bila in kaj vse se je godilo na ljublj. ulicah. G. dopisniku zagrebških »Novosti« moramo biti za njegovo fantazije polno poročilo res hvaležni. Ker pa smo mnenja, da je v interesu Ljubljane, da se o njenih dogodkih poroča le po pravici, smo žal primorani fantazijo gospoda dopisnika »Novosti« malo pristržiti in povedati resnico.

Ta pa je seveda čisto druga, kakor pa jo slika poročilo »Novosti«.

Predvsem moramo ugotoviti, da je krvava bitka zahtevala le dva »ranjenca«. Prvi je bil »ranjen« od udarca sablje. Rana je bila res grozovita, ker je bila samo koža odrgnjena. Bilo je slišati dosti zabavnih komentarjev, ko se je slišalo, da je ta »rana« ranjenca spravila na tla.

Druga je po nerodnosti nekega demonstranta zadela krogla v nogo. Ni pa šla krogla v meso in ta rana je tako nevarna, da so jo zdravniki ozdravili z obližem.

To so vse rane, ki jih morejo pokazati demonstranti. Pa naj kdo reče, če ni dopisnik zagrebških »Novosti« mojster v pretiravanju!

Sedaj pa o »bojišču«.

Ko so prišli demonstranti pred Cosulic Line, so bili tam štiri stražniki. Ti so tako vestno vršili svojo nalogo, da so demonstrante zadržali in preprečili, da bi ti vdrl v prostore družbe. Ko pa so začeli demonstranti metati v stražnike kamenje in so bili ti že ranjeni ter bili v resni nevarnosti, so pričeli streljati v zrak, ne pa v maso. Ko pa se je neki demonstrant zakadil v stražnika in ga udaril po roki, je temu roka vsled nepričakovanega udarca omahnila in tako ni šel strel v zrak. In nastala je ona težka rana, ki so jo ozdravili z obližem.

Samo od prevelike vneme obseden dopisnik je mogel tudi odkriti, da je Ljubljana bila ko v obsednem stanju.

Ni pa seveda videl gosp. Ambrož drugih stvari, ki so tudi omembe vredne. Tako so se n. pr. pojavili po bitki pred Cosulicem tudi komunisti z rdečo zastavo. Seveda so je jadno pobrisali, ko so ugledali policijo. Tega dokaza, da so se demonstracij udeležili tudi temni elementi, seveda dopisnik zagrebških »Novosti« ni videl.

Sicer pa je vse poročilo silno podobno onemu iz »Jutra«, vsaj o stilizaciji. To pa nas ne čudi, ker so znane ozke zveze dopisnika zagrebških »Novosti« z »Jutrom«. Tako je tudi vsa stvar malo bolj jasna.

Ljubljanski dopisnik zagrebških »Novosti« se je sicer že večkrat s svojimi poročili proslavil in pred kratkim so morali korigirati njegovo poročilo ljubljanski igralci. Mojrstrsko je bilo tudi svoječaso poročilo o Orjuni, toda poročilo o ljubljanskih demonstracijah je prekosilo vse druge, ker je imelo tudi to dobro stran, da je bil žrtev tega poročila tudi g. Svetozar Pribičević. Na tem uspehu pa zagrebškim »Novostim«, kot odličnemu listu KDK zlasti iskreno čestitamo.

Sicer pa je čisto dobro, če v teh resnih časih skrbje tudi zagrebške »Novosti« za zabavo Ljubljančanov.

„Jutru“ za klobuk

Na nesramen napad v včerajšnji štev. »Jutra« odgovarja celokupno k. a. dijaštvo to-le:

1. »Jutro« je dokazalo s svojim poročanjem o manifestacijah, da je destruktiven list. Svojo anacionalnost je razgalilo popolnoma.

2. K. a. dijaštvo, ki se je složno udeležilo protestnega zborovanja proti neumestnemu načinu postopanja policije izjavlja, da je »Jutro« zagrešilo zločin proti slovi sloj. akad. mladine.

3. K. a. dijaštvo zna upoštevati interese države in slov. naroda, zato odklanja vsako insinuacijo iz »Jutrove« okolice.

Kat. akad. dijaštvo je s svojim sodelovanjem dokazalo, da hoče složnega dela. Ako se v bodoče kat. akad. dijaštvo ne bo več udeleževalo skupnih nacionalnih manifestacij, je tega krivo »Jutro«.

Ideologija »Jutra« je znana brez vsakega jedra, zato je zidavna pomazana ter ne spada niti med staro šaro več!

Radovedni smo, ali je »Jutro« kaj v zadregi ob enotnem nastopu razpoljene napredne omladine na univerzi! Ali je »Jutro« kaj v zadregi, ko mora bojkotirati svoje bivše miljenice?!

Poznamo Vas, gospoda! Računajte, da smo mi vsi Vaši neizprosni nasprotniki!

Za Akad. dijaštvo zvezo:

Škarabot Fr., tajnik. Hribovšek A., predsednik.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, tu in tam megla, mlo vreme, južni vetrovi.